
MATERIALE DE ÎNVĂȚARE

Istorisiri din familie

Activitățile se pot realiza în cadrul opționalelor

Comorile din familia mea

Schimbare prin dialog

2020

Istorisiri din familie¹

Propunere de proiect care implică familia lărgită în procesul de învățare

În acest proiect, elevii sunt încurajați să exploreze istoria familiei atât în grup mare, cât și în grupuri mici. Elevii își amintesc propriile experiențe de viață și apoi discută povești de familie pe care le-au auzit. După ce au ales un membru al familiei pe care să-l intervieveze, elevii formulează/ adaptează întrebări, intervievează rudele lor și scriu un eseu care conține o narațiune personală prezentând nu doar răspunsurile la întrebări, ci și propriile reacții la aceste răspunsuri. Aceste narațiuni sunt citite între colegi, care oferă feedback reciproc și pot fi publicate sub forma unei colecții de eseuri a clasei.

Tema amintirilor proprii și ale membrilor familiei îi implică pe elevi atât în activități de lectură, cât și în scriere, iar aceste activități acționează ca o punte de legătură între școală și familie. Elevii sunt încurajați să cunoască și să împărtășească istorii de viață ale membrilor familiei lor. Astfel, activitățile de citit și scris dobândesc relevanță personală. La finalul proiectului, elevii vor

- demonstra interes față de cunoașterea persoanelor cu valori, convingeri, tradiții diferite
- identifica asemănări și deosebiri între indivizi și grupuri diferite
- exploata oportunitățile de a cunoaște persoane din familii diferite

În cursul activităților, elevii vor:

- discuta despre amintirile personale și ale membrilor familiei
- demonstra înțelegere, citind eseurile colegilor și oferindu-le feedback
- exersa abilități de comunicare: adresarea unor întrebări, luarea de notițe, redactarea unui eseu pe baza informațiilor obținute din interviuarea unei persoane în etate din familie.
- exersa sintetizarea informațiilor prin redactarea unui eseu pe baza informațiilor obținute din interviuarea unei persoane în etate din familie.
- colabora pentru a-și îmbunătăți eseurile, oferind feedback unui coleg.

Activitățile de mai jos pot fi realizate online, sincron sau asincron sau în sala de clasă.

Activitatea 1

1. Porniți discuția întrebând elevii despre evenimente memorabile din familie. Există o sărbătoare anume care iese în evidență? Au avut o vacanță memorabilă împreună cu familia? S-au mutat într-o casă nouă? Cereți-le elevilor să vorbească despre motivul pentru care își amintesc evenimentul specific. Consemnați răspunsurile elevilor.
2. Când au terminat de împărtășit, rugați-i să revadă lista pe care ați notat răspunsurile lor și să se gândească ce tipuri de evenimente sunt incluse acolo și de ce. Întrebări pentru moderarea discuțiilor:

¹ Sursa de inspirație: <http://www.readwritethink.org/resources/resourceprint.html?id=805&fbclid=IwAR0LcpGjmS1OuVTTJsC59k7GuOOT7oy1vpf5347JVQhHvUTm6pWFG2EG0U> (accesat la 20.04.2020)

- Cum au fost afectate de-a lungul timpului amintirile voastre despre aceste evenimente?
 - Ce iese în evidență despre aceste tipuri de evenimente?
 - Cum vă imaginați că ați discuta despre aceste evenimente peste 10/20/50 de ani?
 - Ce ar putea învăța cineva despre voi ca persoane auzind aceste povești?
3. Citiți sau cereți elevilor să citească textul de mai jos (extras dintr-un articol de Mark Faust).

În urmă cu trei ani, bunica din partea tatălui meu a împlinit 90 de ani. Pentru a marca această ocazie, am călătorit împreună cu soția și cei doi copii în orașelul din New Hampshire, unde locuiește într-un cămin pentru vârstnici în propriul apartament. Părinții mei ni s-au alăturat din Maine și împreună am sărbătorit o etapă în istoria familiei noastre. Experiența de a-i vedea pe copiii noștri jucând jocuri și citind cărți cu străbunica lor ne-a condus, pe mine și pe soția mea, la ideea de a face din sărbătorirea zilei de naștere a bunicii un eveniment anual. Înainte de a porni în a treia noastră călătorie, am avut o idee care aproape imediat a început să se extindă în ceva mai semnificativ decât ne-am fi putut imagina oricare dintre noi de la început. Ideea noastră a început cu un simplu gest. Fetele mele (de 6 și 13 ani la acea vreme) au creat o listă de întrebări pentru străbunica lor despre viața ei - o viață care s-a suprapus în cea mai mare parte cu secolul 20 (ea s-a născut în 1909). Întrebările au fost formulate în ideea că, în timpul vizitei noastre, le putem folosi ca bază pentru un interviu înregistrat. Bunica a fost entuziasmată de propunerea noastră și, după cum am aflat, și-a făcut chiar notițe în avans pentru a avea informații corecte la îndemână în timpul interviului. Evenimentul așteptat a avut loc pe 31 mai 2002.

Am decis să înregistrăm interviul ca să fie mai ușor de transcris - pentru reflecție și partajare cu alți membri ai familiei. Decizia de a înregistra s-a dovedit foarte bună. Astfel am pornit un proiect deosebit. Am deschis interviul cu întrebări despre cum a fost la o școală rurală în 1915, iar bunica a continuat să ne învețe și să ne încânte cu povești din copilăria ei. După aproximativ o oră de minute, bunica a obosit, așa că am decis să continuăm interviul a doua zi. În total, am înregistrat peste două ore de conversație. Acest lucru a condus la o altă decizie: de a călători în unele locuri menționate de bunica în interviu (ea și-a trăit întreaga viață în Massachusetts și New Hampshire, în Statele Unite). Ce a început ca o modalitate plăcută de a trece timpul a evoluat într-un eveniment cu adevărat memorabil. (M. Faust, *Journal of Adolescent and Adult Literacy*, aprilie 2004)

După ce ați încheiat citirea, discutați cu elevii (discuția poate fi purtată și în scris, pe forum, chat etc.):

- Ce credeți despre acest proiect? De ce ar vrea cineva să intervieveze o rudă despre trecutul său?
 - Ce fel de povești de familie ați auzit în trecut?
 - Ce sens are să aflăm cum a fost viața părinților sau a bunicilor noștri când aveau vârsta noastră?
 - Ce credeți că ați învăța prin interviuarea bunicilor sau a altor rude vârstnice?
 - Ce scop credeți că au poveștile de familie?
4. Împărțiți elevii în grupuri de 3-4. Spuneți-le că urmează să citiți (sau să citească) un fragment pe care apoi îl vor discuta în grupuri. Discuțiile în grupuri vor porni de la următoarele întrebări:
- Care sunt unele lucruri la care bunicii nu au avut acces?

- Care sunt unele dintre invențiile mai noi pe care le avem și care au avut un impact mare asupra vieții noastre de zi cu zi?
- Vă amintiți când familia voastră a cumpărat ceva deosebit (un gadget, o mașinărie)? Cum a fost ziua aceea?
- Cum credeți că oamenii și-au trăit viața fără lucrurile pe care azi le găsim nelipsite din majoritatea locuințelor?

Dacă discuția are loc oral, cereți elevilor să noteze răspunsurile (pe hârtie, pe chat/ forumul grupului) pentru a reveni la ele într-o discuție ulterioară.

5. Citiți (sau cereți elevilor să citească) textul de mai jos:

În timp ce îi ascultam poveștile, am avut senzația că întrebările noastre au deschis un spațiu în viața bunicii mele în care ea se putea asculta trecând în revistă viața-l proprie – un proces prin care încerca să transforme evenimentele în experiențe, să surprindă emoții și să le transpună în tipare care dau sens. Voi împărtăși exemplele mele preferate din acest proces. Prima este o poveste despre cum a ajuns bunica să aibă prima mașină de spălat în 1928, la scurt timp după ce s-a căsătorit și a avut primul ei copil (tata).

Erau de spălat toate scutecele alea. Nu aveam scutece de unică folosință, așa cum aveți astăzi.

Trebuia să speli toate de mână. Spălam eu acele scutece într-o zi, iar soțul meu - străbunicul vostru (privind spre copii) - spune: „Lasă-mă să te ajut.” A început să spele scutecele, iar la un moment dat spune: „Gata! Mă duc să cumpăr o mașină de spălat!” Așa am obținut prima mașină de spălat. El a văzut cât de greu este să speli de mână.

Deși bunicul meu este mort de mulți ani și, după cum îmi amintesc, el și bunica nu au fost un cuplu deosebit de afectuos, cred că această povestire spune multe despre ei și despre relația lor. Aici, bunica îl prezenta pe soțul ei ca pe un bărbat grijuliu, care s-a oferit să ajute cu o muncă grea, în timp ce se caracterizează pe sine ca o femeie a cărei muncă grea dobândește vizibilitate și respect într-un mod neașteptat. (M. Faust, Journal of Adolescent and Adult Literacy, aprilie 2004)

6. Distribuți *Mesajul pentru părinți* (Anexa 1).

Temă individuală (de realizat până la Sesiunea a 3-a): Elevii vor da părinților mesajul de la profesor și vor discuta despre interviuarea unei rude vârstnice. Cu sprijinul părinților, elevii vor stabili pe cine vor interviua și cum (de exemplu, la telefon, prin Skype, Zoom etc.). Elevii vor contacta ruda și la sesiunea 3 vor veni cu planul lor: numele persoanei de interviuat și modul în care va avea loc interviul.

Activitatea 2

1. Grupați elevii la fel ca în prima sesiune. Distribuți articolul „Cele mai importante lucruri în viață” de Gelu Duminiță (Anexa 2), cereți elevilor să citească și apoi să discute pe marginea întrebărilor de mai jos. Amintiți-le să-și noteze răspunsurile pe scurt.
 - Ce ai aflat despre mama lui Gelu Duminiță citind acest eseu?
 - Ce ai aflat despre Gelu Duminiță?
 - Ce tipuri de evenimente își amintește Gelu? Ce fel de amintiri are?
 - Cum l-au afectat ca persoană lucrurile pe care și le aduce aminte?

2. Reuniți elevii în grupul mare ca să discute despre răspunsurile la întrebările de mai sus. Notați/ preluați răspunsurile elevilor pe chat / forum etc.
3. Explicați elevilor că tocmai au citit o narațiune personală. Întrebați-i ce cred că este o narațiune personală, pornind de la răspunsurile pe care și le-au notat mai sus. Concluzionați: o narațiune personală este un eseu în care se surprind experiențe personale, este o poveste despre viața unei persoane care include idei despre cum au influențat alte persoane viața naratorului.
4. Spuneți elevilor că, odată ce au intervievat membrul familiei lor, vor scrie o narațiune personală. Pe acest text fiecare va primi feedback de la un coleg. Apoi, fiecare va avea timp să-și finalizeze eseu (narațiunea) acasă înainte de a o transforma. Împărțiți *Sarcini de lucru pentru realizarea eseului*:

Narațiunea personală (Anexa 3). Parcurgeți împreună fișa, clarificând, dacă e nevoie, sarcina. Stabiliți data limită amintindu-le elevilor că trebuie să facă aranjamentele pentru a intervieva o rudă până la următoarea sesiune (3), când vor formula propriile întrebări de interviu în clasă.

Activitatea 3

1. Cereți elevilor să își revadă notițele de la Activitatea 1. La ce fel de întrebări au căutat răspunsuri în activitatea de grup în acea sesiune? Notați aceste întrebări (pe chat/ forum etc.).
2. Distribuți *Ghidul de interviu* (Anexa 4). Discutați categoriile de întrebări și întrebările din fiecare. Spuneți-le elevilor că, în timpul interviului, trebuie să adreseze întrebări din categoriile „Întrebări de pornire”, „Întrebări despre istoria familie” și „Schimbări pe parcursul vieții”.
3. Cereți elevilor să lucreze în grupuri mici și să formuleze întrebările proprii pornind de la Ghidul de interviu și de la întrebările pe care le-au discutat în Activitatea 1. Elevii se vor sprijini reciproc pentru a decide care întrebări vor fi cele mai potrivite ținând cont de persoana pe care s-au decis să o intervieveze. De realizat individual până la sesiunea următoare: Fiecare elev va scrie cel puțin cinci întrebări în propriul ghid de interviu.

Activitatea 4

1. Parcurgeți împreună cu elevii fișa „Cum să realizăm interviul cu un membru al familiei” (Anexa 5).
2. Întrebați elevii de ce au nevoie pentru a realiza interviul. Cine îi va asista cu înregistrarea? Asigurați-vă că fiecare știe ce are de făcut.
3. După această sesiune, fiecare elev va realiza interviul și va scrie prima versiune a eseului (narațiunii personale) folosind structura prezentată în activitatea a 2-a (*Sarcini de lucru pentru realizarea eseului: Narațiunea personală*). Stabiliți termenul de realizare (cel puțin o săptămână).

Activitatea 5

1. Distribuți elevilor fișa numită *Feedback între colegi* (Anexa 6). Explicați-le că și dumneavoastră veți folosi aceleași criterii pentru a evalua versiunea finală a eseurilor (Anexa 7- Ghid de evaluare a eseului). Spuneți-le că veți ține cont și de felul în care oferă feedback colegilor.

2. Fiecărui elev îi alocați doi colegi care îi vor da feedback pe prima versiune a eseului. Elevii vor petrece această sesiune citind eseurile colegilor și completând fișa de feedback pentru fiecare dintre cei doi colegi. Dacă este timp, elevii pot discuta feedback-ul pe care îl primesc cu colegii care l-au oferit. Individual, elevii vor revizui eseurile ținând cont de feedback-ul colegilor. Alături de forma finală a eseului, ei vor preda profesorului și fișele de feedback primite de la colegi, alături de întrebările pentru interviu și notițele pe care le-au luat în timpul interviului. Alocați timp și încurajați-isă-și contacteze rudele pentru a le adresa întrebări de clarificare, dacă e cazul, pentru a-și putea finaliza eseurile.

Activitatea 6

Colectați eseurile într-un volum. Cereți elevilor să contribuie cu fotografii pentru a ilustra eseurile proprii. Acest volum poate fi publicat pe website-ul școlii sau se poate realiza o formă printată pe care să o dăruieți unor elevi din clase mai mici ca să le citească. Puteți organiza o seară/ după-amiază de lectură / întâlnire online, unde fiecare ele își poate citi propriul eseu. Alternativ, elevii se pot înregistra citindu-și eseurile și aceste înregistrări pot fi partajate cu părinții clasei/ profesorii din școală etc. Cu întreaga clasă, purtați o discuție de reflecție, de încheiere a proiectului. Discutați ce au învățat intervievând o rudă vârstnică și scriind narațiunea personală.

Iată câteva întrebări care să conducă discuția:

- Când ați citit eseurile colegilor, ați observat vreo asemănare cu propriul eseu/ povestea redată de voi? Care au fost aceste asemănări?
- Ce a fost unic în eseul tău?
- Ați observat diferențe între experiențele relatate în funcție de locul în care au trăit oamenii?
- De ce credeți că este important ca oamenii să-și împărtășească poveștile de viață?
- Dacă ai scrie propria ta poveste de viață, care sunt unele lucruri pe care le-ai include?

Mai jos aveți anexele:

Anexa 1 – Mesaj pentru părinți

Anexa 2 – Cele mai importante lucruri în viață

Anexa 3 – Sarcina pentru elevi

Anexa 4 – Ghid de interviu

Anexa 5 – Cum să realizăm interviul

Anexa 6 – Fișa de feedback

Anexa 7 – Ghid de evaluare a eseului

Anexa 1 Mesaj pentru părinți

Data: _____

Dragi părinți,

copilul dumneavoastră urmează să realizeze un proiect numit „Istorisiri din familie”, în timpul căruia va scrie o narațiune personală pe baza experiențelor de viață ale unei rude mai în vârstă. Copilul dumneavoastră va crea o serie de întrebări și apoi le va folosi pentru a intervieva o rudă mai în vârstă.

Odată ce interviul este finalizat, va scrie un eseu narativ pentru a spune povestea rudei intervievate. Copilul se va gândi și la cum ar răspunde el la aceste întrebări și va scrie un paragraf despre sine.

La clasă, elevii vor formula întrebări pentru interviu, vor citi eseurile colegilor, își vor verifica reciproc munca și vor împărtăși ce au învățat.

Vă rog să ajutați copilul dumneavoastră să aleagă un membru al familiei pentru acest proiect și să oferiți sprijin pentru realizarea interviului. Interviul poate avea loc în persoană sau prin mijloace de comunicare la distanță.

Deși nu este responsabilitatea dumneavoastră să realizați interviul, puteți sprijini copilul înregistrându-l în timpul realizării interviului. Când elevii acordă atenție povestirilor altor oameni, acest lucru îi poate ajuta să devină cititori și scriitori mai atenți în alte contexte.

Cu această activitate urmărim ca elevii să aprecieze și modul în care s-a schimbat (sau nu) viața de zi cu zi de-a lungul anilor.

Cu respect,
Profesor

Anexa 2 **Cele mai importante lucruri în viață**² de Gelu Duminică

Copil fiind, sărbătorile de iarnă erau perioada mea favorita din an. Lumea mi se părea mult mai bună și parcă toți vecinii erau mai veseli și mai zâmbitori. Încă de prin 10 decembrie, pregătirile pentru întâmpinarea Nașterii Domnului începeau să ne ocupe foarte mult timp și mama trebuia să se împartă între muncă la servicii, curățenie în casă și pregătirea zilei pe care familia o aștepta cu cel mai mare drag. Noi, copiii, ajutam la curățenie și stăteam, împreună cu ai noștri, la toate cozile care erau parte din ritualul sărbătorilor: coada pentru lapte, unt, smântână, brânză, carne, butelie etc. De fapt, pentru orice aveai nevoie, coada și îmulzeala erau obligatorii. Frații mei mai mari stăteau de dis-de-dimineață și, de nu de puține ori, cântatul cocoșilor îi găsea tremurând în fața vreunui magazin. La magazinele de carne, se stătea chiar și cu o noapte înainte, și cei doi frați mai mari împreună cu părinții noștri făceau cu rândul, astfel încât fiecare dintre ei să apuce să doarmă un pic și să nu riște să înghețe chiar de tot. Dimineața, atunci când eu mă trezeam, găseam toate cele pe masă și pe mama fericită că are tot ce-i trebuie pentru a fi „în rând cu lumea”. Eu, cel mai mic din familie, nu prea aveam treabă cu aceste lucruri. Mă dădeam cu sania pe dealul din strada Movilei până când eram nevoit să vin acasă înghețat bocnă și cu picioarele ude flească, însă cu un rânjet mare cât toată fața. Mama mă dojenea molcom și mă scuipa să nu mă deochi atunci când îmi vedea roșeața din obraji și mă obliga să-mi bag picioarele într-un lighean mare cu apă fierbinte în care punea și niște sare grunjoasă. Stăteam acolo până când mi se încrețeau degetele de la picioare și moleșea care mă cuprindea mă obliga să mă duc direct la somn.

Curățenia era sfântă și anevoioasă. Când eram foarte mic, nu aveam podele de lemn în casă, așa că mama trebuia să lipească și să văruiască. De la un moment încolo, de când s-au pus podele de lemn vopsit, toate erau șterse cu gaz (și pentru ăla se stătea la coada) „să strălucească”. Mirosul de gaz este prezent în copilăria mea la fel cum este mirosul de prăjituri și de cozonac.

Cu câteva zile de Crăciun, mama începea să facă o prăjitură care se face doar cu ocazia acestei sărbători, care la noi în zone se numește „Cămășile Domnului” sau „turte”. Un aluat simplu este întins în foi foarte subțiri care sunt coapte pe plita sobei. Sute de astfel de turte sunt înmuiate într-un sirop înmiresmat de toate aromele pământului și așezate una peste alta, ca un tort, după ce se pune între foi o cantitate mare de zahăr sau miere și nucă pisată. Migala coacerii acestor foi trecea neobservată pentru că părinții noștri ne hrăneau cu povestiri din copilăria lor, care ne amuzau copios. Nu știu de unde tata a reușit să cumpere niște ornamente chinezești care erau ca niște globuri mari de hârtie, însă știu că în toate sărbătorile de Crăciun acestea erau folosite pentru a ne înveseli casa. Globurile alea aveau niște canafi mari și roșii care atârnavă atât de jos încât ne mângâiau pe creștet de fiecare dată când ne alergam prin casă, jucând jocurile copilăriei.

Cu colindatul, nu prea mă duceam, pentru că-mi era rușine. Mă duceam doar la prietenii de familie și rudele extrem de apropiate și o făceam mai mult „din obligație”, pentru a nu fi considerați lipsiți de

² Sursa: https://adevarul.ro/news/societate/cele-mai-importante-lucruri-viata-1_5dff4f725163ec427145173f/index.html (accesat la 20.04.2020)

respect. Bănuții pe care-i obțineam, care nu erau mulți, îi dădeam mamei și ea îi folosea, imediat după sărbători, pentru a-mi cumpăra o haină nouă pe care s-o am la școală.

De când am devenit adolescent, nu m-am mai dus cu colindatul, ci doar cu Plugușorul și o făceam împreună cu prietenii mei doar cât să ne urăm părinții. Toți ne așteptau cu bunătăți așezate frumos în platouri și cu bradul împodobit. Nu de puține ori, atunci când intram în curte, ieșeau cu noi să cânte și să se bucure, versurile pe care ei le știau fiind întotdeauna mult „mai șmechere” decât ale noastre. Acolo unde în casa pe care o colindam era și vreo fată frumoasă care plăcea vreunuia dintre băieți, „urătura” conținea și versuri de genul „mătușică, mătușică/ ai o fată frumușică/ dacă ai da-o după mine/ ah, ce bine ar mai fi/ dacă nu, dă-o la dracu’ s-o ia/ să faci cimpoi din ea/ să cânte la nunta mea!”, versuri care generau zâmbete și chicoteli. Nu luam bani deloc, bucuria noastră fiind dată de faptul că puteam să-l urăm, că erau toți în jurul nostru și că toți eram tineri și sănătoși.

Masa de Crăciun era doar după ce se mergea la biserică. Dimineața, ai mei ne luau pe toți la biserică unde, imediat după slujbă, cereau preotului să binecuvânteze bucatele ca să ofere pomană „de sufletul celor morți”. Împreună, mergeam la mormântul fratelui meu unde aprindeam o lumânare și lăsam o cetină de brad lângă cruce, după care ne întoarcem acasă. Acolo, ne adunam în jurul mesei și petreceam timp împreună. Niciodată mâncarea nu a fost importantă și fiorul sărbătorilor era dat de faptul că întreaga familie era acolo, unită în bucurie și veselie.

Pe 24 decembrie mă duc la mama să-mi încarc sufletul. Ne adunăm cu toții, mai puțin tata care face Crăciunul cu fratele meu cel mai mare, undeva în ceruri. La masa familiei va mai fi încă o generație, cea a nepoților, care are datoria să ducă mai departe ceea ce noi am fost învățați în anii copilăriei noastre: „Tată, de la mine s-o aveți: cele mai importante lucruri în viața sunt Dumnezeu și familia ta! Dacă le ai pe acestea două, restul devine mult mai ușor....”

Anexa 3 **Sarcini de lucru pentru realizarea eseului: Narațiunea personală**

O narațiune personală spune povestea reală a vieții cuiva. În această temă veți intervieva pe cineva din familia voastră și veți scrie o narațiune personală pe baza detaliilor împărtășite despre viața acelei persoane. Veți începe sarcina alegând o rudă mai în vârstă pe care să o intervievați, telefonic sau în persoană. Veți colabora la clasă pentru a crea întrebările pe care să le adresați în cadrul interviului. După ce ați terminat interviu, veți scrie o narațiune personală folosind informațiile descoperite. Veți include informații personale de bază despre membrul familiei, precum și povești despre experiența sa. Veți scrie despre viața acestui membru al familiei, dar și despre modul în care viața sa diferă de viața voastră de până acum.

Aceasta este structura eseului pe care îl veți redacta:

Paragraf	Conținut
1. Introductiv	explică cine ești, pe cine ai interviuat (nume complet) și de ce ai ales acea persoană
2	scrie o scurtă biografie a persoanei interviuate folosind informații obținute în activitatea „Întrebările de bază” le găsești în anexa ÎNTREBĂRI DE ISTORIE ORALĂ
3	scrie ce ai aflat despre istoria strămoșilor folosind secțiunea „Întrebări despre istoria familiei” de pe fișa ÎNTREBĂRI DE ISTORIE ORALĂ
4	împărtășește ce ai aflat despre cum s-a schimbat viața persoanei, folosind secțiunea „Schimbări în viață” de pe fișa ÎNTREBĂRI DE ISTORIE ORALĂ
5. Suplimentar	scrie cel puțin un paragraf sau mai multe despre răspunsurile la întrebările personale adresate și orice altceva despre care ați vorbit în timpul interviului. Dacă ai aflat ceva despre părinții tăi, poți împărtăși și asta aici.
6. Final	scrie un paragraf de reflecție despre procesul interviului.

Anexa 4 - Ghid de interviu pentru „ISTORISIRI DIN FAMILIE” (întrebări)

Iată o serie de întrebări pe care le puteți folosi când intervievați un membru al familiei:

1. Întrebări de pornire

- Care este numele tău complet? De ce ți s-a dat prenumele acesta? Cum se numesc părinții și frații tăi/surorile tale?
- Unde și când te-ai născut?
- Cum a fost când ai fost școlar? Cum ai mers la școală? Ce materii ai avut? Care a fost materia ta preferată?
- Te-ai căsătorit? Dacă da, cu cine, când, unde?
- Ce boli sau probleme de sănătate ai avut? Ai probleme de sănătate considerate ereditare? Dacă da, care?

2. Întrebări despre istoria familiei

- Îți amintești ca bunicii tăi să fi vorbit despre viețile lor? Ce spuneau? Îți amintești de străbunicii tăi?
- Ce știi despre ei?
- Cine este cea mai vârstnică persoană pe care ți-o amintești din familie când erai copil? Ce îți amintești despre acea persoană?

3. Schimbări pe parcursul vieții

- Care consideri că sunt cele mai importante invenții de pe parcursul vieții tale? Cum este lumea diferită acum față de atunci când erai copil?
- După părerea ta, care sunt cele mai mari probleme cu care se confruntă țara noastră și cum crezi că ar putea fi rezolvate?

4. Viața de familie

OBSERVAȚIE: Dacă interviuevatul nu a avut copii, atunci înlocuiește următoarele trei întrebări cu unele despre nepoți/nepoate.

- Îți amintești ceva ce făceau copiii tăi când erau mici care te-a uimit?
- Care este unul dintre cele mai neobișnuite lucruri pe care le făcea unul din copiii tăi când era mic? Care este cel mai amuzant lucru pe care l-a spus sau făcut unul din copiii tăi?
- Unde ai trăit ca adult? Enumeră locurile și anii când ai trăit acolo. De ce locuiești acum aici (unde locuiești)?
- Îți dorești să fi trăit altundeva? Dacă da, unde?

5. Carieră

- Ce îți doreai să devii când erai mic/ă? Care a fost primul tău loc de muncă?
- Ce locuri de muncă ai avut? Cum ai decis ce carieră vrei să ai?
- Dacă ai fost în armată, când și unde ai servit și care au fost sarcinile tale? Ai fost rănit/ă la datorie? Dacă da, cum te-ai rănit și ce răni ai avut?

6. Călătorii/Vacanțe

- Care este cel mai frumos loc pe care l-ai vizitat vreodată și cum a fost? Care a fost cea mai lungă călătorie pe care ai făcut-o? Unde ai mers?
- Care a fost vacanța ta preferată? Unde ai mers și de ce a fost specială? Care este locul tău preferat pe care l-ai vizitat și cum a fost?

7. Personal

- Ce persoană a avut cea mai pozitivă influență în viața ta? Cum te-a influențat?

- Este cineva care ți-a schimbat cu adevărat cursul vieții prin ceva ce a spus sau făcut? Cum? Ți amintești ca cineva să fi spus ceva ce a avut un impact mare asupra modului în care ți-ai trăit viața? Cine a spus acest lucru și ce a spus?

Anexa 5 **Cum să realizăm interviul cu un membru al familiei**

1. Contactează ruda cu câteva zile înainte pentru a te asigura că este disponibilă. Decideți împreună unde și când vei realiza interviul. Află dacă îți va permite să înregistrezi.
2. Oferă-i o copie a ghidului de interviu. Acest lucru îi va permite să pregătească niște răspunsuri și să decidă dacă îți permite să înregistrezi.
3. În timpul interviului să ai la tine foi pentru a nota, dacă nu ai permisiunea să înregistrezi totul. (Oricum e o idee bună să ai cele necesare pentru a nota). Marchează data și intervalul orar (fă asta de fiecare data, dacă ai mai multe sesiune de interviu).
4. Adresează întrebări care necesită alte răspunsuri decât „da” sau „nu”. Cauți să afli întâmplări, sentimente, descrieri, povestea vieții persoanei (vezi întrebările din anexa 4)
5. Nu insista cu întrebările la care persoana nu dorește să răspundă. Treci la altă întrebare.
6. Folosește întrebările pregătite ca ghid, dar nu-ți fie teamă să lași persoana să spună o poveste care nu pare legată de întrebările tale. (Vrei totuși să te asiguri că obții informațiile de bază de care ai nevoie pentru rezolvarea sarcinii.)
7. Nu întrerupe persoana în timp ce povestește - așteaptă până când termină povestea.
8. Dacă interviul e mai mult de o oră, luați o pauză pe la mijlocul intervalului.
9. Când ai terminat, mulțumește-i persoanei pentru timpul acordat.
10. Oferă-i persoanei intervievate un exemplar din varianta finală a povestirii pe care ai scris-o.

Anexa 6 Feedback între colegi

Numele tău: _____

Numele colegului care a scris eseul _____

1. Calitatea scrisului (în coloana din dreapta treceți una din cele 3 cifre, așa cum considerați)

	Nivelul	Evaluarea colegului
Redactare	3. Nu există greșeli de scriere 2. Există câteva greșeli de scriere 1. Există multe greșeli de scriere	
Gramatică	3. Nu există greșeli gramaticale 2. Există câteva greșeli gramaticale 1. Există multe greșeli gramaticale	
Structura frazelor /propozițiilor	3. Toate frazele/propozițiile sunt complete 2. există câteva fraze/propoziții incomplete 1. Există multe fraze/propoziții incomplete	

2. Calitatea poveștii (în coloana voastră treceți una din cele 3 litere, așa cum considerați)

	Nivelul	Evaluarea colegului
Detalii	A. Există detalii care fac povestea interesantă pentru cititor. B. Există câteva detalii care fac povestea interesantă, dacă ar fi mai multe, povestea ar fi mai interesantă pentru cititor. C. Nu se folosesc suficiente detalii. Cititorul vrea să afle mai multe.	
Subiect	A. Povestea este legată de întrebări și de sarcina de lucru. B. Povestea este destul de bine legată de întrebări și de sarcina de lucru. C. Povestea se leagă de întrebări și de sarcina de lucru doar pe ici-colo.	

După ce ai evaluat lucrarea colegului, notează aici:

- Ce întrebări ai pentru autor după lectura eseului?
- Care este unul dintre punctele forte ale acestui eseu?
- Despre ce ai vrea să afli mai multe?
- Ce crezi că ar trebui să schimbe sau adauge autorul?

ANEXA 7 – Ghid de evaluare a eseului „Istorisiri din familie”

Scris	3	2	1
Redactare	Nu există greșeli de scriere	Există câteva greșeli de scriere.	Există multe greșeli de scriere
Gramatică	Nu există greșeli gramaticale	Există câteva greșeli gramaticale.	Există multe greșeli
Structura frazei/propozițiilor	Toate frazele/propozițiile sunt complete	Există câteva propoziții/ fraze incomplete.	Există multe propoziții / Fraze incomplete.
Versiunea finală	Versiunea finală a eseului este îngrijită, creativă și a fost finalizată la timp.	Versiunea finală a eseului este destul de îngrijită, conform instrucțiunilor și a fost finalizată la timp	Versiunea finală a eseului este neîngrijită și a fost finalizată cu întârziere

Poveste	3	2	1
Detalii	Există detalii care fac povestea interesantă pentru cititor.	Există câteva detalii care fac povestea interesantă, dacă ar fi mai multe, povestea ar fi mai interesantă pentru cititor.	Nu se folosesc suficiente detalii. Cititorul vrea să afle mai multe.
Subiect	Povestea este legată de întrebări și de sarcina de lucru.	Povestea este destul de bine legată de întrebări și de sarcina de lucru.	Povestea se leagă de întrebări și de sarcina de lucru doar pe ici-colo
Organizare	Povestea urmează structura cerută.	Povestea urmează structura cerută în cel puțin 3/4 dintre paragrafe.	Povestea urmează structura cerută în mai puțin de jumătate din paragrafe.

Întrebări interviu	3	2	1
De pe fișă	Elevul a răspuns la toate întrebările cerute.	Elevul a răspuns la majoritatea întrebărilor cerute.	Elevul nu a răspuns la multe întrebări cerute.
Proprile întrebări	Elevul a creat cinci întrebări și a primit răspunsuri la ele.	Elevul nu a creat cinci întrebări sau a primit răspunsuri la toate.	Elevul a creat o întrebare sau două dar nu a primit răspuns la ele.

Feedback colegi	3	2	1
Evaluarea celuilalt	Elevul a citit atent eseul unui coleg și a făcut comentarii potrivite.	Elevul a citit atent eseul unui coleg, dar nu a făcut suficiente comentarii sau acestea nu erau potrivite.	Elevul nu a citit atent eseul unui coleg sau toate comentariile nu erau potrivite
Folosirea evaluării	Elevul a folosit feedbackul colegului pentru revizuirea eseului.	Elevul a folosit câteva idei din feedbackul colegului pentru revizuirea eseului.	Elevul nu a folosit Feedbackul colegului

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014 – 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.